

»MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA 2015«

32. SREČANJE

MARTINOVA RAZGLEDNA POT

Raziskovalno področje

TURIZEM

INOVACIJSKI PREDLOG

Avtor: TIMOTEJ MAČEK-ŠTUHEC, VITO KOREN

Mentor: STANKA DAMJAN, BOŽIDAR DAMJAN

Šola: OŠ KAMNICA

Maribor, februar 2015

»MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA 2015«

32. SREČANJE

MARTINOVA RAZGLEDNA POT

Raziskovalno področje

TURIZEM

INOVACIJSKI PREDLOG

PROSTOR ZA NALEPKO

Maribor, februar 2015

KAZALO

KAZALO	3
KAZALO SLIK	4
POVZETEK	5
ABSTRACT	5
ZAHVALA	6
1 UVOD	7
1.1 NAMEN.....	7
1.2 PREDSTAVITEV IZBRANE TEME.....	8
1.3 OPREDELITEV VIROV, UPORABLJENIH V INOVACIJSKEM PREDLOGU.....	8
1.4 UPORABLJENA METODOLOGIJA.....	8
1.5 OPREDELITEV MOTIVOV ZA IZBIRO PREDLAGANE TEME.....	8
2 USTVARJALNI DEL INOVACIJSKEGA PREDLOGA	9
2.1 VSEBINSKA IZHODIŠČA RAZISKAVE.....	9
2.2 MARTIN TOURSKI.....	9
2.3 IZVEDBA RAZISKAVE.....	10
3 INOVACIJSKI PREDLOG	11
3.1 MARTINOVA RAZGLEDNA POT.....	11
3.2 KRAJEVNI GRB.....	13
3.3 ZEMLJEVID.....	15
3.4 ZLOŽENKA Z OPISOM POTI.....	15
3.5 SPLETNE STRANI.....	15
3.6 PREDLOGI ZA UREDITEV IN RABO PROSTORA ZA RAZLIČNE UPORABNIKE.....	16
4 UMESTITEV IDEJE V SEDANJI PROSTOR IN ČAS	18
5 DRUŽBENA ODGOVORNOST	18
6 SKLEPNI DEL	19
7 VIRI	20

KAZALO SLIK

Slika 1: Kamnica (fotografiral J. Mrak, junij 2012).....	7
Slika 2: Kulturni dom Kamnica (pridobljeno KS Kamnica).....	11
Slika 3: Vetrovnica s stranmi neba (www.modrijan.si uporabljeno 1.2.2015).....	11
Slika 4: Primer QR kode (če želite izvedeti več, jo skenirajte).....	12
Slika 5: Martinova razgledna pot (Fotografija J. Mrak, junij 2012)	13
Slika 6:Župnišče s starim grbom last župnišča Kamnica).....	14
Slika 7:Sedanji grb Kamnice (https://zupnijakamnica.wordpress.com)	15

POVZETEK

Kamnica je ena izmed najlepših vasi v mariborski okolici in priljubljena izletniška točka Mariborčanov. V Kamnici imamo veliko znamenitosti, ki jih ljudje radi obiskujejo. Posebno lepa pa so razgledišča na vzpetinah okoli vasi.

V inovacijskem predlogu smo pokazali zasnovo Martinove razgledne poti skozi središče kraja do razgledne točke nad farno cerkvijo. Zbrali smo predloge za nova poimenovanja (Šolski potok, Martinov hrib) in spremembo krajevnega grba, ki je bil zasnovan na napačnih osnovah.. Zanimive zgradbe ob poti smo opisali in jih označili s QR kodami za tiste, ki želijo izvedeti kaj več o njih. Pripravili smo osnutek rabe in ureditve pobočja hriba za cerkvijo Svetega Martina, saj je na vrhu prve vzpetine razgledna točka, iz katere je izjemen razgled na središče vasi in širšo okolico Kamnice. Zbrali smo nekaj predlogov za rabo prostora-medgeneracijsko sodelovanje krajanov.

Da bi bil naš predlog čim bolj povezan z življenjem v vasi, smo in bomo še sodelovali s krajanji, knjižnico, župniščem, krajevno skupnostjo, Turističnim društvom in Mariborskim vodovodom.

ABSTRACT

Kamnica is one of the most beautiful villages on the outskirts of Maribor and a popular tourist and hiking destination of Maribor. Kamnica has many sights that people like to visit. Especially beautiful are the lookouts on the hills around the village. In the proposal, we have demonstrated innovation design of Martin's vantage path through the center of the village to a vantage point above the parish church. We gather proposals for a new designation (School creek, Martin's hill) and change the local coat of arms, which was based on a false basis. We have described and labelled interesting buildings along the way with QR codes for those who want to learn more about them. We have prepared a draft of the use and regulation of the hillside behind the church of St. Martin, on the top of the first hill here is a vantage point that offers the superb views on the centre of the village and the surroundings of Kamnica. We have gathered some suggestions for the use of space-intergenerational participation of villagers. In order to involve our proposal with life in the

village, we will continue to work with the villagers, a library, a vicarage, the local community, Tourist Association Maribor and Maribor waterworks.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so nas pri našem raziskovalnem delu za inovacijski predlog podpirali in spodbujali, da bi zamisli izpeljali skupaj od ideje do »izdelka«.

Posebej pa se zahvaljujemo najinima mentorjema, ki sta pripomogla, da bo naš inovativni predlog res zaživel.

1 UVOD

Pogosto hodimo po vasi in opazujemo različna dogajanja in problematiko v kraju. O tem se pogovarjamo s sošolci, prijatelji in tudi doma. Čeprav smo obdani z zelenjem, pogrešamo v bližini urejene prostore za sprehode. Starejši krajanji so nam povedali, da so se kot otroci pogosto igrali ob vznožju hriba in opazovali kraj, predvsem na hribu za farno cerkvijo. Že vrsto let je ta hrib zanemarjen in neprilvačen za obisk, čeprav je z njegovega vrha izjemen razgled na kraj in je sredi vasi.

1.1 Namen

Namen našega inovacijskega predloga je, da bi hrib za cerkvijo postal urejen prostor za medgeneracijsko druženje v kraju in bil s potjo povezan s središčem kraja.

Večina prosti čas nameni potovanjem in spoznavanjem tujih dežel, medtem ko domači kraj slabo poznajo ali pa ga »uporabljajo« le kot spalno naselje. Prav je, da pogledamo na kraj z drugačnimi očmi, gremo na sprehod, na izlet do znamenitosti..... da pomislimo, kako se nekoč živeli ljudje tukaj, si ogledamo pročelja zanimivih stavb in se vprašamo, kdo je živel v njih. Zato smo iskali različne ideje in podali predloge za označitev poti skozi Kamnico do hriba in različne možnosti ureditve in rabe tega prostora.

Slika 1: Kamnica (fotografiral J. Mrak, junij 2012)

1.2 Predstavitev izbrane teme

V inovacijskem predlogu smo raziskovali Kamnico in iskali prostore, kjer bi se lahko srečevale različne generacije krajanov in se družile v naravi (ne samo na igrišču ob šoli ali pokopališču). Na tem prostoru bi lahko organizirali številne dejavnosti v naravi, ki bi ljudi motivirale za aktivno preživljanje prostega časa. Raziskovali smo, kaj krajanji menijo o Kamnici ter pri izpeljavi inovacijskega predloga uporabili tudi njihova mnenja in predloge.

Svoje predloge smo prvič predstavili na občnem zboru Turističnega društva, nato pa še na seji za koordinacijo društev krajevne skupnosti.

1.3 Opredelitev virov, uporabljenih v inovacijskem predlogu

Pogovarjali smo se s krajanji različnih starosti. Podatke smo iskali po internetu, knjigah, nalogah, zbornikih, revijah o prostem času. Prav tako smo fotografirali, raziskovali in si zapisovali ideje in predloge tistih, s katerimi smo se pogovarjali. Zanimive stare in nove fotografije našega kraja pa smo pridobili iz zasebnih zbirk.

1.4 Uporabljena metodologija

Pri izdelavi inovacijskega predloga smo uporabili različne metode dela. Ogledovali smo si teren, fotografirali, obiskovali krajanje, iskali ideje in zamisli. Pogovarjali smo se z domačini in iskali stare fotografije kraja. Pomagali smo si s pisnimi viri, s knjigami o našem kraju, zborniki ter brskali po spletu.

1.5 Opredelitev motivov za izbiro predlagane teme

Osnovna želja je bila, da to problematiko raziščemo in zapišemo, saj se o spremembah večinoma samo pogovarjamo, a jih potem malo uresničimo. Do sedaj o tem ni bilo skoraj nič napisano, zato je prav, da s to nalogo damo konkretne spodbude, da se naše ideje začnejo počasi, a zanesljivo uresničevati.

2 USTVARJALNI DEL INOVACIJSKEGA PREDLOGA

2.1 Vsebinska izhodišča raziskave

Kamnica je bila v preteklosti vaška občina, sedaj pa je krajevna skupnost in del Maribora. Od daleč še vedno izgleda kot vas, ker je med Mariborom in Kamnico dragoceno vodno območje (Vrbanski plato) za Maribor in širšo okolico.

Kamnica, Kanca so imena, ki najverjetneje izhajajo iz kamnitega področja, kot so Vražji kamen, Kamniški potok in ostanki kamnolomov. Je izhodišče za mnoge izlete v okolico. V samem kraju pa je mnogo zanimivosti neoznačenih in zato slabo obiskanih. Kamniški župnik je celo razmišljal, da bi na tem hribu pasli ovce, ker je košnja draga.

Ker pa je 2016. leta 1700. obletnica rojstva svetega Martina Tourskega, ki je zavetnik naše farne cerkve in je Kamnica točka na Martinovi evropski kulturni poti, bi radi z našimi predlogi prispevali k ureditvi tega dela našega kraja. Želimo si, da bi se stvari premaknile in spremenile na bolje.

2.2 Martin Tourski

Martin se je rodil okoli leta 316 v Sabariji v Panoniji (današnji Szombathely, Madžarska). Njegov oče je bil častnik rimske vojske. Družina se je že kmalu po Martinovem rojstvu preselila v Ticinum (danes Pavia, Italija).

Čeprav njegova starša nista bila kristjana, je Martin že kot otrok spoznal krščanstvo. Martin je postal častnik. Iz tega časa je dogodek, ki je začrtal Martinovo usodo. V mrzlem zimskem jutru je pred mestnimi vrati srečal berača. Ker ni imel nič drugega, kar bi mu lahko podaril, je prerezal na pol svoj topli vojaški plašč in podaril eno polovico beraču.

Leta 371 so ga izvolili za škofa v Toursu, pri ljudeh je bil namreč zelo priljubljen zaradi skromnosti. Legenda pripoveduje, da je v svoji skromnosti zavrnil škofovsko mesto in se vernikom skrtil, njegovo skrivališče pa so izdale goske z gaganjem. Tudi ko je sprejel mesto škofa, je ostal neizmerno skromen. Do smrti je bil škof Martin znan zlasti po svojem zavzemanju za reveže.

Umrli je 8. novembra 397 v kraju Candes (severno od Toursa). Njegov pogreb je bil 11. novembra - obletnico pogreba obhajamo kot godovni dan. Na njegovem grobu so postavili kapelo in kasneje baziliko, ki je bila ves srednji vek znana romarska pot.

Svetega Martina najpogosteje uprizarjajo, kako še kot vojak deli plašč z beračem, njegova običajna spremljevalka pa je goska. Sicer ima škofovske insignije in knjigo.

Čaščenje svetega Martina je pri nas razširjeno zlasti po vinorodnih krajih. Martinovo (11. november) je po ljudskem prepričanju dan, ko sveti Martin iz mošta dela vin'. (povzeto po http://sl.wikipedia.org/wiki/Sveti_Martin)

2.3 Izvedba raziskave

Raziskovalni del smo opravili z opazovanjem kraja in intervjuvanjem krajanov. Opazili in našli smo kar nekaj točk za naše naslednje inovacijske predloge, ki so potrebni »prenove«. Izvedeli smo, kje so se ljudje družili včasih, kje se družijo sedaj in kakšne predloge imajo za ureditev kraja. Na občnem zboru Turističnega društva smo predstavili naše ideje in dobili zanimive povratne informacije. Na sestanku v Krajevni skupnosti pa nam je veliko članov društev ponudilo in obljubilo pomoč pri izpeljavi našega predloga.

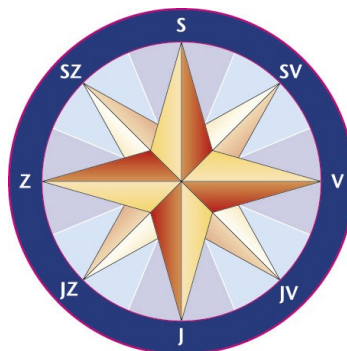
3 INOVACIJSKI PREDLOG

3.1 Martinova razgledna pot

Martinova razgledna pot bi potekala iz središča kraja do razgledišča nad cerkvijo. Začetek poti bi bil na ploščadi pred kulturnim domom, kjer bi označili točko srečanja/ začetka z vetrovnico.

Slika 2: Kulturni dom Kamnica (pridobljeno KS Kamnica)

Slika 3: Vetrovnica s stranmi neba (www.modrijan.si, pridobljeno 1.2.2015)

Pot bi vodila skozi središče kraja, na zanimivih točkah ob poti bi namestili pojasnjevalne tablice s QR kodami. Za generiranje in branje QR kode ni potrebna dodatna oprema, program je prosto dostopen na internetu. Ko je nameščen na pametnem telefonu, internetna povezava ni potrebna. Ker je potrebno za postavitve tabel pridobiti veliko dovoljenj in je to dolgotrajen in drag postopek, predlagamo, da bi pojasnjevalne tablice z dovoljenjem lastnikov namestili na objekte. Prav tako je tak način primernejši zaradi varovanja okolja, varnosti in stroškov vzdrževanja. Predlagamo zanimive točke, kjer bi bile postavljene pojasnjevalne tablice:

1. Začetek poti: kulturni dom
2. Stara hiša z grbom
3. Tehnica za vozove
4. Prodajalna sadja in zelenjave
5. Kovačija
6. Gostilna Kobanc prej Marinšek, Šerak in Pavešič
7. Kapelica sredi vasi
8. Kraj, kjer je prej stal gasilski dom

Zaključek poti bi bil na vrhu prvega grebena, na razgledni točki.

Slika 4: Primer QR kode (če želite izvedeti več, jo skeniranje)

Slika 5: Martinova razgledna pot (fotografiral J. Mrak, junij 2012)

3.2 Krajevni grb

Pri iskanju različnih virov smo naleteli na zanimiv zapis kamniškega duhovnika Vinka Munde (zavednega Slovenca, izgnanega med 2. svetovno vojno), v Krajopisu, ki je nastal po drugi svetovni vojni o eni izmed hiš, ki stoji ob Martinovi razgledni poti.

Citirano iz Krajopisa, stran 5:

»Prašajmo tedaj, kako je beseda Gams nastala. Da tukaj ni misliti na žival, Gams, Gemse, je vsakemu jasno, ki krajevne lastnosti premisli. Vsakdo lahko vidi, da tukaj divje koze ali kamice nikdar hodile niso in da je podoba divje koze v župnijskem grbu na župnišču (ki so ga Nemci med okupacijo prenesli na kamniško občinsko hišo in je tam do danes ostal, pripomba prepisovalca) prišla iz krajevnega imena Gams v župnijski grb, ne pa naopak krajevno ime

Gams od podobe divje koze v grbu, ali sploh od imena divje koze, Gams, Gemse, kajti svet je tukaj tak, da bi divje koze v njem ne mogle živeti. Zrak je za te planinke, ki so snega in prebistre planinske sape celo leto vajene, pretopel. Torej na divjo kozo tukaj pri krajevnem imenu ni misliti».

Slika 6: Župnišče s starim grbom (last župnišča Kamnica)

Citirano iz Krajopisa, stran 13:

»Ime Gams naj bi dobila po v starih časih tu ustreljeni divji kozi in res se vidi nad nekimi hišnimi vrati (nad nekdanjim dovozom v župnišče, ki je bil pozneje spremenjen v gornjo farovško klet). Med drugi svetovno vojno je nemška občinska uprava ka stari kameniti relief na župnišču ukradla in ga dala vzdati na pročelje občinske hiše v Kamnici št. 32. Takrat naj bi ta koza služila kot dokaz, da je Kamnica staro nemško naselje. Trditev, ki je že davno ovržena od naših jezikoslovcev in zgodovinarjev! Pravilneje se pa ime vasi izvaja iz besede »kamce«- na kamnu».

Predlagamo, da grb vrnejo na župnišče, kjer je bil prej in naj tam služi svojemu namenu. Krajevna skupnost pa naj razpiše natečaj za grb, predlagamo osnovno idejo.

Slika 7: Sedanji grb Kamnice (<https://zupnijakamnica.wordpress.com>)

3.3 Zemljevid

Izdelali bi zemljevid, na katerem bi bile označene glavne turistične znamenitosti Kamnice. Prav tako bi bila vrisana Martinova razgledna pot. Zemljevid bi bil lahko priloga ali pa natisnjen na drugi strani zloženke.

3.4 Zloženka z opisom poti

Pripravili bi zloženko, ki bi sprehajalce/pohodnike z opisi zanimivosti ob poti vodila od točke do točke skozi vas do cilja-razgledišča nad vasjo. Obiskovalci bi jo dobili v Kulturnem domu, kjer bi bil pri vhodu nameščen plastični žepek z zloženkami in zemljevidom. Zloženko bi pomagalo izdati Turistično društvo.

3.5 Spletne strani

Na zloženko bi zapisali spletni naslov turističnega društva in krajevne skupnosti, kjer bi obiskovalci lahko poiskali še več podatkov. Na spletni strani pa bi bila tudi naložena, da bi si

jo lahko obiskovalci prenesli na telefon in bili tako družbeno odgovorni- pomagali bi čuvati naravo.

3.6 Predlogi za ureditev in rabo prostora za različne uporabnike

Urejen prostor bi lahko **uporabljali**:

- za sprehod in sprostitvev,
- kot razgledišče,
- za jogging in drugo rekreacijo,
- kot srčno pot,
- kot učno pot; poimenovali bi drevesa in opisali njihove koristi,
- kot učno doživljajski vrt,
- kot zanimiv drevesni horoskop,
- kot energijske točke,
- za opazovanje ptic,
- za predstavitev gospodinjskih vrtov (npr: zeliščna spirala, perma kultura).

V amfiteatru bi lahko imeli nastope, delavnice na prostem, za srečevanje različnih skupin.

Vodilno drevo zasaditve bi bila lipa in poleg nje klop - simbolična **učilnica** na temo Anton Martin Slomšek **BLAŽE IN NEŽICA V NEDELJSKI ŠOLI**.

Uporabniki prostora:

- krajanji iz bližnje in tudi širše okolice,
- vrtec,
- osnovna šola,
- različni obiskovalci (pohodniki, turisti...).

V projektni skupini bi sodelovali, so vabljeni in so potrdili sodelovanje:

- osnovna šola, izbirni predmet Turistična vzgoja in interesne dejavnosti,

- turistično društvo,
- gasilsko društvo,
- lovsko društvo,
- društvo Kolping,
- župnišče,
- Mariborski vodovod (vzdrževanje poti in okolice poti - košnja),
- Krajevna skupnost.

Pripravili bi **pravila obnašanja** za varnost obiskovalcev . Predvidene prepovedi:

- omejitve za pse ali celo prepoved,
- prepoved vožnje za vsa vozila – tudi kolesa,
- uporaba odprtega ognja, kurjenje,
- uporaba nedovoljenih substanc.

Prostor bi **vzdrževali** s sanitarno košnjo, prostovoljstvo pa bi bilo gonilo aktivnosti. Po skupnem dogovoru bi zapisali, katere dejavnosti bodo opravili krajani ali društva.

Finančna sredstva bi lahko pridobili kot:

- skrbništvo, oziroma letno pokroviteljstvo za posamezne elemente kot so drevesa, grmovnice,
- donatorstvo za klopi.
- zbiranje sredstev ob priliki pogrebov npr: namesto sveč ali cvetja kot donacija za vzdrževanje.

4 UMEŠTITEV IDEJE V SEDANJI PROSTOR IN ČAS

Inovacijski predlog smo zasnovali zato, da bi obogatil življenje prebivalcev in tistih, ki obiščejo naš kraj. Radi bi, da bi bile vanj vključene vse generacije in bi pomenil prostor za medgeneracijsko druženje.

Želimo si, da bi naš predlog živel v kraju in s časom, se dopolnjeval in razvijal, skladno z željami in potrebami »uporabnikov«.

5 DRUŽBENA ODGOVORNOST

Vsak inovacijski projekt je družbeno odgovoren, saj išče rešitve in nove ideje za dobro vseh ljudi ter narave, ki nas obdaja.

Najpomembnejši cilj družbene odgovornosti je prispevati k trajnostnemu razvoju, ki je pogoj za obstoj človeštva. Družbeno odgovornost na področju turizma razumemo kot odgovornost vseh krajanov, da po svojih najboljših močeh pomagajo pri ohranjanju in varovanju lepot svojega kraja.

A turizem ne bo nikoli popolnoma družbeno odgovoren, saj ima vsako potovanje tudi določen negativen vpliv na okolje. Zato je nujno potrebno osveščanje ljudi, če želimo ohraniti naravno, kulturno in družbeno okolje svojega kraja in tudi širše.

6 SKLEPNI DEL

V našem inovacijskem predlogu smo želeli pokazati, kako lahko s skupnimi močmi in z novimi vsebinami obogatimo domači kraj ter ga naredimo bolj prijaznega za krajane in obiskovalce.

Menimo, da bi z naštetimi ureditvami in aktivnostmi lahko naš kraj naredili privlačnejši ter vsem omogočili prijetno druženje.

Vemo, da je družbena odgovornost v današnjem času vse bolj pomembna in potrebna. Želimo si, da bi čim več domačinov vseh generacij hodilo v naravo, jo spoštovalo in ohranjalo za naslednje rodove. Verjamemo, da nam bo to uspelo, in da je naša ideja uresničljiva v praksi, saj so k sodelovanju pri izvajanju teh aktivnosti poleg krajevne skupnosti pristopila tudi društva in posamezniki.

Veseli smo, da smo odkrili veliko zanimivih podatkov, našli zanimive rešitve, poiskali sponzorje za predvideno ureditev in da nas je podprlo toliko interesnih skupin v kraju.

Radi bi, da bi v bližnji prihodnosti vsi deli projekta zaživel in živel.

7 VIRI

- Damjan, S.in B.(1993). Moja Kamnica. Kamnica: Samozaložba.
- Dekleva, M.M.(1998). Razvoj turističnih krajev, udeležba krajanov. Ljubljana: Turistična zveza Slovenije.
- https://www.google.si/search?q=vetrna+ro%C5%B5Ea&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=9CnXVMSiMdG07QbWzYDwAw&ved=0CAgQ_AUoAQ&biw=1366&bih=657#tbm=isch&q=strani+neba&imgdii=_&imgsrc=18SPifb30rk9AM%253A%25B5Bih0H3DRztMM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.modrijan.si%252Fslv%252Fcontent%252Fdownload%252F15586%252F173352%252Ffile%252FVetrovnica%252520z%252520glavnimi%252520in%252520stranskimi%252520stranmi%252520neba%252520%28s%252520slovenskimi%252520kraticami%29.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.modrijan.si%252Fslv%252Fcontent%252Fsearch%252F%28offset%29%252F4660%253FSearchText%253D%3B454%3B454 (pridobljeno 1.2.2015 16:40)
- http://sl.wikipedia.org/wiki/Sveti_Martin (pridobljeno 18.12.2014, 16:10)
- <http://www.naj-turizem.si/info/qr-koda> (pridobljeno 11.12.2014, 19:50)
- <https://zupnijakamnica.wordpress.com/novice/grb-kamnica-2012-beli-grozd/> (pridobljeno 20.11.2014, 20:04)
- Munda, V. (1965). Kamnica pri Mariboru. Krajopis, 1.del. Last župnišča Kamnica
- ZPM Maribor. (2014). Navodilo za pripravo raziskovalnih nalog/inovacijskih predlogov v projektu Mladi za napredek Maribora. .Maribor.